

Розміри (см): діаметр гнізда - 16, висота гнізда - 6, діаметр лотка - 10, глибина лотка - 4. Будівельний матеріал: гілки хвойних дерев (70 % від об'єму) та сухі стебла трав'янистих рослин (30 %). У гнізді знаходилося 3 пташенят 2-3-денного віку (у сірому пусі, очі закриті). Вола їх були заповнені їжею. Під час обстеження дорослих птахів поблизу не було, але перед цим на гнізді сиділа самка, і на спостерегачів, які підійшли впритул, не звертала уваги. Зважаючи на вік пташенят і враховуючи тривалість насиджування кладки у ялинового шишкаря - 14-16 діб, можна вирахувати приблизну дату появи першого яйця - 9.09. Гніздування цього виду у вересні, напевне, є найбільш нехарактерним явищем, про що свідчать спостереження з інших регіонів. Так, за даними О.С. Мальчевського і Ю.Б. Пукінського (Птицы Ленинградской области и сопредельных территорий. Л., 1983. 2: 1-504.) у Ленінградській обл. на вересень-жовтень припадає лише 4 випадки розмноження ялинового шишкаря з 188 відомих.

**Б.Й. Годованець, В.М. Грищенко,
І.В. Скільський**

Україна (Ukraine),
295800, Закарпатська обл.,
м. Рахів, а/с 8.
Б.Й. Годованець.

ВСТРЕЧИ РЕДКИХ И МАЛОЧИСЛЕННЫХ ВИДОВ ПТИЦ В ЧЕРКАССКОМ РАЙОНЕ

Records of rare and unnumerous bird species in Cherkassy district. - E.A. Lebed, Yu.D. Golovchenko. - Berkut. 4 (1-2). 1995 - Data about 6 species are presented.

Краснозобая казарка (*Rufibrenta ruficollis*). Две особи пролетали через Днепр в окрестностях с. Тубильцы 13.05.1988 г.

Орлан-белохвост (*Haliaeetus albicilla*). Две особи держались на полях фильтрации очистных сооружений возле с. Червона Слобода зимой 1987/1988 гг. 17.01.1988 г. наблюдалась неудачная охота орлана на одного из многочисленных здесь зимующих гоголей (*Vesperula clangula*).

Сапсан (*Falco peregrinus*). 20.03.1988 г. на прудах очистных сооружений около с. Червона Слобода держалась одиночная птица.

Поручейник (*Tringa stagnatilis*). 26.06.1987 г. найдено гнездо с остатками скорлупы на травянистом лугу, ограниченном мелиоративными каналами, в окрестностях с. Ирдынь. Здесь же наблюдалась взрослая птица.

Вальдшнеп (*Scolopax rusticola*). Весной 1982 г. в спелом ольшанике около с. Ирдынь найдено гнездо с полной кладкой (устное сообщение И.С. Митяя). 29.05.1986 г. здесь же добыта самка вальдшнепа. К сожалению, состояние ее генеративных органов осталось неизвестным. Самка, отводившая от выводка из 3 еще не летавших птенцов, встречена 15.06.1987 г. у с. Сокирна.

Дупель (*Gallinago media*). Начало весенней миграции отмечено в 1-й декаде апреля: 9.04.1988 г. и 10.04.1989 г. В этот период в устье р. Рось встречались группы из 3-5 птиц. Возможно, часть дупелей здесь летует, придерживаясь благоприятных в трофическом отношении стадий - на влажных кочкарниках и понижениях группы из 4-10 птиц попадают и в начале июня (4-7.06.1988 г.).

Е.А. Лебедь, Ю.Д. Головченко

Украина (Ukraine),
244027, г. Сумы,
ул. Роменская, 93, кв. 516.
Е.А. Лебедь.

ДО ПОШИРЕННЯ ЧОРНОГО ЛЕЛЕКИ У ЖИТОМИРСЬКІЙ ОБЛАСТІ

To the Black Stork distribution in Zhitomir region. - M.F. Vesselsky. - Berkut. 4 (1-2). 1995. - Observation were carried out in 3 districts in 1989-1994. 3 nests and a brood were found.

У Житомирському р-ні весною 1989 р. В. Троп показав мені гніздо чорного лелеки (*Ciconia nigra*) біля с. Березівка (Березівське лісництво). Воно знаходилося за 500-600 м від р. Лісової. Побудоване на розгалуженні бічної гілки дуба за 1,5 м від стовбура на висоті 14-16 м. Влітку того ж року в гнізді було 2 пташенят. У 1990 р. приліт чорного лелеки біля с. Березівка відмічений 17.03. Описане вище гніздо виявилось пустим. За 300 м від нього проводилася суцільна вирубка. Починаючи з другої половини літа до 11.08 тут часто спостерігався одинокий птах, інколи він літав навіть над селом. Остання зустріч відбулася 11.09 у Березівському лісництві. У 1991 р. чорний лелека також спостерігався мною на території лісництва поблизу с. Богданівка. У 1992 р. П.П. Печенюк між селами Ульянівка та Богданівка знайшов гніздо на одному з лісових боліт. Поблизу нього тримався дорослий птах. У 1993 р. за повідомленням працівників лісництва заселене гніздо було знайдене у 61 кв. Незабаром біля нього розпочалася суцільна рубка лісу, гніздо птахами залишене. 1.09.1994